

Zaļo industriālo zonu (GIA) projekts Zemgales reģiona klimata politikas kontekstā

KURZEME Apšuciems, Engures pag., 25.10.2025

ZEMGALES REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2021- 2027

Citi dokumenti

- ZPR Enerģētikas Rīcības plāns 2018-2025
- ZPR Pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns
- **Reģionālais Enerģētikas un Klimata plāns - ???**

(Plānošanas sinhronizācija ar nacionālo līmeni NEKP; KEM LIFE projekts, VARAM viedoklis...)

ZEMGALES REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2021- 2027 PRIORITĀTES

P1 Augstas kvalitātes, pieejama un daudzpusīga izglītība visa mūža garumā

P2 Sociālā iekļaušana un veselības veicināšana

P3 Uzņēmumu konkurētspēja un izaugsme

P4 Intelīgenta mobilitāte un infrastruktūra

P5 Klimata pārmaiņas, vide un aprites ekonomika

P6 Moderna un pieejama pakalpojumu sistēma

P7 Kultūra un identitāte

P8 Pilsoniskā sabiedrība un aktīvas kopienas

P9 Sabiedrības drošība

Horizontālās prioritātes - spēju veidošana, digitalizācija, **zaļo principu ievērošana**, sadarbība.

ZEMGALES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

Zemgales plānošanas reģiona Klimata jomas projekti 2015-2025

leaviestie (2014-2020):

INTENSSS-PA

BEA-APP

SOHJOA BALTIC

E-MOPOLI

BALTIC BIOGAS CIRCLES

ieviešanā un plānotie (2023-2028):

RESIST - ieviešanā

NATALIE – ieviešanā

COMMUNERGY – iesniegts LIFE

IMPETUS – 2025g.dec.

Climate AdaptMission – 2025.g.okt.

Green Industrial Areas – 2025.g.dec.

ZEMGALES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

INTENSSS-PA

Projekta nosaukums:	Enerģētikas pasākumu telpiskās un sociālekonomiskās ilgtspējības plānošana
Programmas nosaukums:	ES ietvara programma izpētei un inovācijām Horizon2020
Nozare:	Enerģētika
Finansējums:	100% ES
Projekta budžets:	1 707 925,00 EUR
ZPR budžets:	70 606,25 EUR
Projekta ieviešanas laiks:	2016.gada 1.februāris – 2018.gada 31.jūlijs
Projekta ilgums:	30 mēneši
Galvenais ZPR ieguvums:	Izstrādāta jauna sadaļa “Zaļais transports” Zemgales Enerģētikas Rīcības plānā

BEA-APP

Baltijas enerģētikas teritorijas – plānošanas perspektīvas (BEA-APP)

Galvenās ieviestās aktivitātes:

- 16 pašvaldībās izstrādāti enerģētikas Rīcības plāni. Pašvaldību enerģētikas rīcību plānu sinhronizācija ar Zemgales Plānošanas reģiona Enerģētikas Rīcības plānu.
- Zemgales Plānošanas reģiona Enerģētikas Rīcības plāna 2012.-2020. aktualizācija līdz jaunai plāna redakcijai 2018.-2025.
- Pieredzes apmaiņas vizītes projekta partneru reģionos pašvaldību speciālistiem, kuri piedalās rīcības plānu izstrādē.

SOHJOA BALTIC

EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND

Projekta aktivitātes un rezultāti:
Izstrādātas rekomendācijas, priekšlikumi
nacionālās likumdošanas pilnveidei
Bezvadītāju sabiedriskā transporta testa
paraugdemonstrējumi Jelgavā un
Aizkrauklē

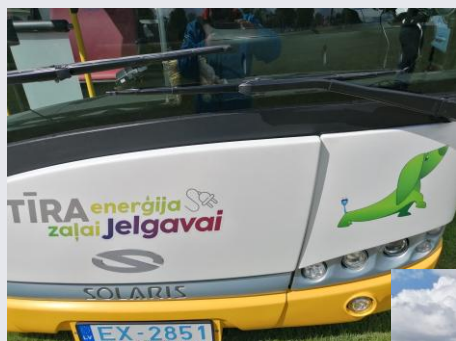
ZEMGALES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

E-MOPOLI

Galvenās Zemgales plānošanas reģiona aktivitātes:

Izstrādāt reģiona Mobilitātes plānu, nodrošināt izstrādāto plānošanas dokumentu un veikto pētījumu saskaņošanu un integrēšanu ar nacionālās politikas dokumentiem

e-MOPOLI Interreg Europe

European Union European Regional Development Fund

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONS

ELEKTROMOBIĻU UN CĪTU VIDEI DRAUDZĪGU TRANSPORTLĪDZEKĻU SALIDOJUMS

LĪDZ 9.30 DALĪBNIEKU IERAŠANĀS LIELUPES PĻAVĀ IEPRETĪ JELGAVAS PILIJ

9.30-10.00 ELEKTROMOBIĻU MIKROMARATONS 15 KM PA JELGAVAS IELĀM

10.00-13.00 ELEKTROMOBIĻU DEMONSTRĒJUMI, APMEKLĒTĀJU IEPAZĪŠANĀS AR EV KONSTRUKCIJU, UZLĀDES IESPĒJĀM, BRAUCĒJU PIEREDZI.

Salidojums tiek rīkots INTERREG EUROPE programmas projekta "Elektromobilitāte kā svarīgs atbalsts ilgtspējīgas mobilitātes un satiksmes vadības politikas instrumentiem" (e-MOPOLI) ietvaros.

e-MOPOLI Interreg Europe

European Union European Regional Development Fund

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONS

ZEMGALES REĢIONA MOBILITĀTES PLĀNS 2021-2030

Projekta rezultāti:

Paplašināts biogāzes sadarbības tīkls starp Zviedrijas ziemeļiem, Somiju, Baltijas valstīm un Poliju.

Gala rezultāts - darba grupu un semināru dokumentācija ar ieinteresēto projektu partneru kontaktu sarakstiem kopīgam projektam, kura izstrāde uzsākās 2021. gadā.

(2022.g. izstrādātais BEST ACE projekts tika apstiprināts BJR Interreg programmā).

Citi projekti

BlueGreenBioLab - ieviests

BEST ACE – ieviests

INVALIS – ieviests

INVAGO – ieviešanā

Safe Response – ieviešanā

BLOWIND - ieviešanā

Regions for climate change resilience
through Innovation, Science and Technology

RAITIS MADŽULIS

Project Manager

Zemgale Planning Region

4 June 2024

Co-funded by
the European Union

RESIST

- Sadarbība starp Bauskas novada pašvaldību un RTU un ZPR
- Adaptēšanās Klimata pārmaiņām pārvaldības instrumentos
- Gruntsūdens sensoru (IoT logger) ierakšana un lietusūdens sensoru ievietošana un datu uzkrāšana, analīze, situāciju modelēšana
- Hidroloģisko un hidrolisko modeļu izstrāde lēmumpieņemšanas rīku pilnveidei

Lauka vizītes

ZPR pilotteritorijas

- Zemgales pilotteritorijās tika veiktas izpētes, kas saistītas ar **ūdens tēmu**.
- Zemgales pilotizpēte sadalīta 2 sadaļās:
saimnieciskās darbības notekūdeņu ietekme un
notekūdeņu no dzīvojamās ēkas mazā apdzīvotā vietā ietekme.
- ZPR dabā balstītais risinājums ir **mākslīgo mitrāju** veidošana.

Sadarbības atbalsta pasākumi atjaunojamās enerģijas kopienām mērķreģionos

- ieviesti/izstrādāti pakalpojumi energokopienām - 15gab. (piem., energoauditi, tehniski ekonomisko pamatojumu izstrāde, konsultācijas, iepirkumu dokumentācijas sagatvošana u.tml.);
- sniegts atbalsts 5 energokopienām;
- izveidotas 1-2 jaunas energokopienas;
- piesaistīti 30 – 60 jauni energokopienas dalībnieki;
- 50 iesaistītās puses (piem., ēku vecākie, energopārvaldnieki, pašvaldības darbinieki) ar paaugstinātām zināšanām
- plānotais AER pieaugums 0,05 GWh/gadā
- plānotais primāro energoresursu samazinājums – 0,06 GWh/gadā
- plānotais CO₂ samazinājums – 9,6 t CO_{2ekv.}/gadā

IMPETUS

Projekta aktivitātes:

- **Zemgales reģiona klimata pārmaiņu pielāgošanās plāns;**
- Izstrādāt rokas grāmatu agrīnās apziņošanas un datu apstrādes risinājumiem;
- Pilnveidot pastāvošos agrīnās apziņošanas risinājumus;
- Integrēties valsts (LVĢMC) agrīnās apziņošanas sistēmā.

EU Climate Change Adaptation Mission

2022. gada 20. decembrī ZPR Attīstības padome pieņēma lēmumu atbalstīt Zemgales plānošanas reģiona pievienošanos Eiropas Komisijas Klimata pārmaiņu adaptācijas Misijai.

Tajā pašā datumā Padomes priekšsēdētājs parakstīja Misijas uzdevuma hartu.

Zemgales reģions ir otrais Latvijas reģions, kas pārstāvēts minētajā starptautiskajā sadarbībā.

Tehniskās palīdzības veidi

1. Pielāgota palīdzība, lai pārietu no riska novērtējuma uz pielāgošanās virziena izstrādi, kā arī finansētu un īstenotu pielāgošanās klimata pārmaiņām pasākumus.
2. Pielāgota palīdzība, lai noteiktu piemērotus pielāgošanās klimata pārmaiņām demonstrācijas projektus un veicinātu atbilstoša finansējuma piesaisti.
3. Atbalsts iedzīvotāju un ieinteresēto pušu mobilizācijas un iesaistīšanās veicināšanai, lai izstrādātu pārveides virzienus ceļā uz noturību pret klimata pārmaiņām.

ZPR izmanto visus 3 atbalsta
veidus

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

ENERGY TRANSITION

GreenIndustrialAreas

ZEMGALES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

interreg-baltic.eu/project/greenindustrialareas

Green Industrial areas (GIA) projekts

Starptautiska sertifikācijas standarta un instrumentu kopizstrāde, lai veicinātu enerģētikas pāreju zaļajās industriālajās zonās

- Nozare - Uzņēmējdarbība, enerģētika, vide
- Finansējums - 80% ES, 20% - Latvija (VARAM)
- Projekta budžets - 2,846 MEUR
- ZPR budžets - 219 492 EUR
- Projekta ieviešanas laiks - 2023.g. 1.janvāris – 2025.g. 31.decembris
- Projekta ilgums - 36 mēneši

Green Industrial areas (GIA) projekts

Starptautiska sertifikācijas standarta un instrumentu kopizstrāde, lai veicinātu enerģētikas pāreju zaļajās industriālajās zonās

- Latvijas partneri: Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
- Zemgales plānošanas reģions
- Pilotteritorija: SIA Laflora
- Vadošais partneris: Meklenburgas-Vorpomerānijas Ekonomikas, Infrastruktūras, Tūrisma un darba ministrija, Vācija
- Reģionālās daļības un klimata aizsardzības korporācija (MVU), Vācija,
- Kalundborgas simbioze (Biznesa atbalsta organizācija), Dānija,
- Kalundborgas komūnas pašvaldība, Dānija,
- Lietuvas Inovāciju centrs (Biznesa atbalsta organizācija), Lietuva,
- Skandināvijas Ilgtspējīga biznesa centrs (Biznesa atbalsta organizācija), Zviedrija,
- Centrālās Somijas reģiona padome, Somija,
- Jīvaskīlas pilsētas pašvaldība, Somija,
- Podlaskas Reģionālās attīstības fonds, Polija

Pilotteritorija SIA Laflora

Aktivitātes Zemgales plānošanas reģionā (1)

1. Zemgales plānošanas reģiona situācijas ekspertīze, tajā ietverot pētījumu par zaļo industriālo zonu esošo situāciju, atjaunojamo resursu potenciālu un attīstības iespējām. Pētījumu veic KPMG. Tā ietvaros identificēto teritoriju analīze atbilstoši GIA projektā izstrādātajiem sertifikācijas kritērijiem

Identificētās ZIZ mērķu kategorijas ES un Latvijas līmenī

01

Klimats un vide:

- SEG emisiju samazināšana
- AER un energoefektivitāte
- Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana
- Piesārņojuma samazināšana
- Dabas kapitāla ilgtspējīga izmantošana

02

Rūpniecība un inovācijas:

- Dekarbonizācijas tehnoloģiju attīstība
- Tīras enerģijas, ūdeņraža un digitālās jomas inovācijas
- Jaunu piegāžu ķēžu izveide
- Atbalsts nozīmīgu rūpniecības nozaru konkurētspējai

03

Aprites ekonomika:

- Resursu izmantošanas efektivitāte
- Atkritumu samazināšana, pārstrāde un atkārtota izmantošana
- Ilgtspējīga produktu dizaina un patēriņa veicināšana
- Otrreizējo izejvielu tirgus attīstība.

04

Pielāgošanās klimata pārmaiņām:

- Dabas risku vadība
- Infrastruktūras noturības palielināšana
- Dabas risinājumu izmantošana risku vadībā
- Veselības un pārtikas drošības risku samazināšana

05

Transports un mobilitāte:

- Transporta emisiju samazināšana
- Pāreja uz elektrisko un ūdeņraža transportu
- Sabiedriskā transporta un dzelzceļa lomas palielināšana
- Alternatīvo degvielu infrastruktūras izbūve

Avoti:

01: Eiropas Zaļais kurss; Fit for 55 pakete; ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2030; Nulles piesārņojuma rīcības plāns; 02: ES rūpniecības politika; Net Zero Industry Act; Eiropas inovāciju padome; 03: Aprites ekonomikas rīcības plāns (2020); Eiropas Zaļais kurss; 04: ES pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģija; Nacionālie pielāgošanās plāni un stratēģijas; 05: Ilgtspējas un viedas mobilitātes stratēģija (2020); Fit for 55.

Sākotnējie secinājumi par ZPR attīstības plānošanas dokumentu atbilstību ES līmeņa ZIZ mērķu kategorijām

01

ZPR attīstības plānošanas dokumentos kopumā kvalitatīvi pārnesti principi no ES un nacionālā līmeņa

- Attīstības programmas prioritāte P5 «Klimata pārmaiņas, vide un aprītes ekonomika», aptver lielāko daļu no ES līmeņa stratēģiskajiem uzstādījumiem, kā arī ar to saistītie indikatori nostiprina «zaļo principu ievērošanu».
- Pozitīvi vērtējams izdarītais darbs pie industriālo teritoriju kartēšanas un it īpaši – iniciatīva par ZIZ pilotteritoriju, kas var kalpot kā «enkura projekts», uz kā balstīt tālāku ZIZ attīstību ZPR teritorijā.

02

Vienīgā mērķu kategorija, kurā būtu vēlams veikt papildinošas darbības, ir «Rūpniecība un inovācija»

- Nepieciešams skaidrāk definēt un identificēt potenciālo materiālu/ enerģijas apmaiņu jeb industriālās simbiozes potenciālu ZPR teritorijā esošajās industriālajās teritorijās. Piemēram, nodrošinot platformu, kur uzņēmumi var ievadīt datus par saviem blakusproduktiem (siltumu, ūdeni u.c.), vai izpētīt iespējas veidot kopējas ūdens attīrīšanas/ atkritumu pārstrādes/ enerģijas ieguves sistēmas.
- 2024.g. ES līmenī ir pieņemts *Net-Zero Industry Act*, kas aicina veidot *Net Zero Acceleration Valleys* konceptu – vairāku industriju sadarbību ģeogrāfiskā tuvumā, lai veidotu klimatneitrālu ražošanas procesu reģionālā un nacionālā līmenī.

03

Zaļais industriālais sertifikāts kā potenciāls rīks investoru un finansējuma piesaistei

- ZIZ sertifikāts, tā kritēriji un rādītāji piedāvā nākamās detalizācijas pakāpes vadlīnijas par gaidām attiecībā uz ZIZ attīstību, t.sk. no potenciālo investoru puses.
- Nepieciešama jau zināmo industriālo teritoriju izvērtēšana pret sertifikācijas kritērijiem.
- ZIZ sertifikāts jau tuvākajos gados var kļūt par būtisku priekšrocību ES finansējuma piesaistē, piemēram, kontekstā ar *Net-Zero Industry Act* «*Acceleration valleys*» konceptu, jo šādām teritorijām var tikt piemērota augstāka prioritāte.

**Kāds no vēja un saules parkiem
labums ekonomikai?**

1

2

3

Consolis Latvija – vairāk nekā 100 jaunas darba vietas vēja turbīnu posmu ražošanai Latvijā – esam pirmie Baltijā!

- Jelgavas novadā, Līvberzes pagastā, 108. 8 MW vēja parkā tiek uzstādīti tērauda un betona hibrīdtorņi, kas sastāvēs no saliekamiem dzelzsbetona elementiem. Šie elementi tiks ražoti Latvijā – Consolis rūpnīcā.
- Saliekamo torņu ražošana projektam **nodrošina darbu vairāk nekā 100 jauniem darbiniekiem** Consolis Rumbulas rūpnīcā
- Consolis Latvija ir investējis ievērojamus līdzekļus savā Rumbulas rūpnīcā pie Rīgas, izbūvējot ražošanas centru, kas specializējas betona elementu ražošanā Nordex vēja turbīnu torņiem visai Baltijai. Arī Nordex savā rūpnīcā ir investējis vairākus miljonus.

¹Attēlā turbīnas ar dzelzsbetona torni.

¹Avots: <https://www.windpowermonthly.com/article/1687858/nordex-120m-concrete-towers-spain>

Aktivitātes Zemgales plānošanas reģionā (2)

GIA projektā izstrādātie vērtēšanas kritēriji:

- Atjaunojamo energoresursu izmantošana
- CO₂ Emisijas
- Zemes patēriņa samazināšana
- Ilgtspējīga mobilitāte un atrašanās vietas attīstība
- Bioloģiskā daudzveidība un ūdens apsaimniekošana
- Aprites ekonomika un rūpnieciskā sadarbība

Aktivitātes Zemgales plānošanas reģionā (3)

- 2. Pētījuma rezultātu integrēšana reģiona un pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos, izstrādāts kartogrāfiskais materiāls.

- 3. Zaļā sertifikāta standartu ietvaros testēšanas pasākumi Kaigu purvā SIA Laflora uzņēmumā kā vēja parka pilotteritorijā Zemgalē.

- 4. Publicitātes pasākumi

Paldies par uzmanību!

Raitis Madžulis

+371 63 028 085

+371 29 534 718

raitis.madzulis@zpr.gov.lv

Katoļu iela 2B Jelgava,

LV-3001

Latvija

